

1. Zabiegi endoskopowe Justyna Krysa, Krystyna Piekut	1
1.1. Laparoscopia	1
Procedura przygotowania pacjentki do zabiegu	2
Analiza stanu ogólnego pacjentki	3
Badanie ginekologiczne i USG narządu rodne	4
Ocena i kontrola podstawowych parametrów życiowych	6
Profilaktyka zakrzepowo-zatorowa	6
Profilaktyka zakażeń	7
Przygotowanie pola operacyjnego	7
Przygotowanie przewodu pokarmowego do zabiegu	8
Analgezyja przedoperacyjna	9
Procedura postępowania po zabiegu	11
1.2. Histeroscopia	14
Zasady wykonania zabiegu	15
Przygotowanie pacjentki do zabiegu	16
Przebieg histeroskopii	18
Opieka po histeroskopii	18
2. Operacje ginekologiczne wykonywane z dostępu brzusznego Katarzyna M. Kanadys, Grażyna Stadnicka, Anna B. Pilewska-Kozak, Elżbieta Łyczak	23
2.1. Przygotowania dalsze pacjentki do operacji	24
2.2. Przygotowania bliższe do operacji brzusznych	27
Główne elementy postępowania położnej w przygotowaniu do histerektomii – podsumowanie	32
2.3. Opieka po operacjach z dostępu brzusznego	33
Główne elementy postępowania pielęgniarskiego po histerektomii – podsumowanie	40
3. Radykalne wycięcie sromu Grażyna Stadnicka, Anna B. Pilewska-Kozak, Agnieszka Bałanda-Bałdyga, Elżbieta Łyczak	45
3.1. Przygotowanie do wulwektomii	48
3.2. Postępowanie po wulwektomii	50
3.3. Zalecenia pooperacyjne dla pacjentki wypisanej ze szpitala	54
4. Korekty chirurgiczne wad narządu rodne Marta Joanna Monist	57
4.1. Wady w obrębie macicy i pochwy – Zespół Mayera- - Rokitansky'ego-Küster-Hausera (MRKH)	61
Diagnostyka	62
Leczenie operacyjne	62
Opieka okołoperacyjna nad pacjentką z zespołem MRKH	63
Psychologiczne aspekty leczenia wrodzonych wad rozwojowych narządu rodne	65
4.2. Poprzeczna przegrody pochwy	67
4.3. Przerost warg sromowych	68
4.4. Urazy narządu rodne	70
Zaopatrywanie urazów narządów płciowych	72
5. Operacje wykorzystywane w uroginologii Grażyna Stadnicka, Krystyna Piekut, Agnieszka Bałanda-Bałdyga, Anna B. Pilewska- Kozak	75
5.1. Diagnostyka	76
5.2. Nietrzymanie moczu – leczenie operacyjne	81

Nietrzymanie moczu – metody leczenia operacyjnego	82
Procedury postępowania w zakresie przygotowania do zabiegu	82
Procedura przygotowania pacjentki z nietrzymaniem moczu do zabiegu operacyjnego	83
Procedury postępowania w zakresie opieki sprawowanej przez położną po zabiegach	85
5.3. Obniżenie narządu rodnego – leczenie operacyjne	86
Rodzaje operacji	88
Procedury w zakresie przygotowania do zabiegów	90
Procedury w zakresie opieki pielęgniarstwa po zabiegach	92
6. Stany zagrożenia życia w okresie okołoperacyjnym Beata Pięta, Marlena Grabowska	97
6.1. Rozpoznawanie stanu zagrożenia	97
Krwawienia i krwotoki okołoperacyjne	99
Miejsce i przyczyny krwawień w okresie okołoperacyjnym	102
Krwotoki po operacjach radykalnych w przypadku inwazyjnego raka szyjki macicy i raka endometrium	103
Postępowanie położnej w sytuacji wystąpienia krwotoku pooperacyjnego	104
Stan nagły związany z insuflacją gazu	105
Ciąża ektopowa	106
7. Ból po operacjach ginekologicznych w aspekcie biologicznym i psychologicznym Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska, Aleksandra Gutysz-Wojnicka	109
7.1. Etiologia bólu w ginekologii	110
7.2. Ból pooperacyjny	111
Ból przewlekły	111
7.3. Ból w chorobie nowotworowej	112
7.4. Wybrane stany kliniczne związane z występowaniem bólu	113
7.5. Ból przewlekły po operacjach ginekologicznych a jakość życia kobiet	115
Metody monitorowania bólu pooperacyjnego	116
7.6. Metody łagodzenia bólu – farmakologiczne (drabina analgetyczna)	119
Leczenie bólu o niewielkim nasileniu (1–4 w skali NRS; I stopień drabiny WHO)	118
Leczenie bólu o umiarkowanym nasileniu (4–6 w skali NRS; II stopień drabiny WHO)	120
Leczenie bólu o znacznym nasileniu (> 6 w skali NRS; III stopień drabiny WHO)	121
Koanalgetyki	122
7.7. Metody leczenia bólu – nefarmakologiczne	123
Neuromodulacja	123
Psychologiczne metody leczenia bólu	124
Fizykalne metody leczenia bólu	124
7.8. Leczenie bólu we wczesnym okresie pooperacyjnym	125
8. Rehabilitacja okołoperacyjna w ginekologii oraz onkologii ginekologicznej Justyna Chmiel, Agnieszka Karska	133
8.1. Przedoperacyjne postępowanie fizjoterapeutyczne – przygotowanie pacjentki do zabiegu	134

8.2. Rehabilitacja pooperacyjna z uwzględnieniem rodzaju i specyfiki zabiegu	136
Metody fizjoterapeutyczne stosowane w terapii mięśni dna miednicy	142
8.3. Terapia blizny pooperacyjnej	145
8.4. Metody fizjoterapeutyczne w łagodzeniu bólu przewlekłego po operacjach ginekologicznych	148
8.5. Edukacja chorej w zakresie zasad ergonomii i ochrony dna miednicy w życiu codziennym	148
8.6. Późna rehabilitacja pooperacyjna: psychoterapia, kinezyterapia, fizykoterapia, ergoterapia	149
8.7. Leczenie uzdrowiskowe w rehabilitacji po operacjach ginekologicznych	151
9. Kobieta po operacji ginekologicznej – opieka w warunkach domowych i przygotowanie do samoopieki Kinga Syty	155
9.1. Obserwacja ogólnego stanu zdrowia	156
9.2. Pielęgnacja rany pooperacyjnej	157
Laparotomia	157
Wulwektomia	158
Operacje drogą pochwową	159
Korekty narządu rodnego	160
9.3. Dieta w wybranych stanach klinicznych	160
Dieta regeneracyjna	161
Dieta przygotowująca organizm do chemioterapii lub radioterapii	161
Dieta redukcyjna	163
9.4. Styl życia po operacjach stosowanych w ginekologii	163
9.5. Zalecenia w zakresie aktywności seksualnej w wybranych stanach klinicznych	164
10. Opieka paliatywna nad pacjentką leczoną operacyjnie z powodu choroby ginekologicznej o niepomyślnym rokowaniu Anna Francesca Łęcka	167
10.1. Organizacja opieki paliatywnej w Polsce	168
Struktura opieki paliatywnej w Polsce	169
10.2. Zasady postępowania w zakresie opieki paliatywnej	170
Ból	170
Odleżyny	177
Obrzęk limfatyczny	182
Opieka duchowa	186
Problemy psychospołeczne	187
11. Pacjentka w konfrontacji z leczeniem operacyjnym w ginekologii – skuteczne komunikowanie się i zapotrzebowanie na wsparcie Ewa Humeniuk	189
11.1. Psychologiczne problemy pacjentki w oddziale ginekologii	189
Psychologiczne problemy pacjentki w początkowym okresie pobytu w oddziale ginekologii	190
11.2. Komunikacja z pacjentką w oddziale ginekologii	190
11.3. Przygotowanie psychiczne pacjentki do zabiegu chirurgicznego	191
Stan emocjonalny i jego wpływ na zachowanie pacjentki	192
Metody przygotowania psychicznego do operacji	194

11.4. Psychologiczne problemy okresu pooperacyjnego	195
Zmiany w funkcjonowaniu kobiety po operacji ginekologicznej	195
Metody psychologicznego oddziaływania terapeutycznego w okresie pooperacyjnym	196
12. Wyzwania etyczne w opiece okołooperacyjnej nad pacjentką z wybranymi schorzeniami ginekologicznymi Beata Dobrowolska	201
12.1. Wprowadzenie	201
12.2. Zasady etyczne w praktyce położnej	202
12.3. Etyka troski w ginekologii operacyjnej	205
12.4. Konflikty wartości oraz podejmowanie decyzji w obszarze ginekologii operacyjnej	206
13. Pytania testowe	211
Opieka okołooperacyjna w ginekologii i onkologii ginekologicznej – klucz do testu	229
Materiały multimedialne	233
Skorowidz	235